

Proiectul LIFE16 CCA/HU/000115 LIFE-MICACC

(Rezumat cu cele cinci proiecte model)

Localitatea Püspökszilágy: prin încetinirea scurgerii împotriva potopurilor fulger

În localitatea Püspökszilágy, din regiunea Cserhát, în locul accentuării unei scurgeri mai rapide în pârâul Szilágyi, ne-am străduit mai mult la păstrarea apei. Cu folosirea experiențelor internaționale, pe suprafața bazinului de acumulare de lângă sat am construit șapte diguri din bușteni, cu scurgere redusă, tocmai pe locurile de eroziune, care alimentează pârâul. Digurile mici au fost construite din bușteni obținute la fața locului, cu scopul de a reține apa adunată instantaneu cu ocazia ploilor torențiale, precum și solul spălat de pe ogoare, respectiv pentru a le lăsa să treacă mai departe mai lent. În afară de asta, au fost reînnoite și patru captatoare de aluviuni din piatră brută. Dacă se fac astfel de obstacole la destul de multe locuri, acestea vor putea aplatiza vârful curbelor de inundație, deci să prevină formarea excesului de apă. Totodată, lângă pârâu, într-o pădurice apoasă, a fost format un acumulator lateral, care recepționează apa inundațiilor ca acumulator de averse, și poate funcționa ca biotop acvatic chiar și în lunile de vară.

Bátya: invenție în gestiunea de apă de precipitație

În localitatea Bátya, precipitația uneori prăvălită brusc a inundat în multe cazuri câteva străzi și pivnițe. În loc de drenare, s-a decis păstrarea apei de ploaie, deoarece precipitația anuală nu depășește 550 mm nici în această localitate, cantitate mult sub cerințele locale. În cadrul proiectului MICACC, apa de ploaie adunată a fost condusă într-o groapă de exploatare (pentru argilă, pietriș) abandonată de la marginea satului, astfel obținând un biotop acvatic cu suprafața de un hectar. Lacul mic astfel realizat păstrează comoara hidraulică a localității Bátya pentru vremuri mai uscate, după infiltrația în sol înlocuiește apa freatică, prin evaporare ameliorează microclima, alimentează flora și moderează efectele schimbărilor climatice. Unul din malurile lacului este ușor de accesat, potrivit pentru relaxare, cealaltă parte fiind netulburată, astfel asigură adăpost pentru fauna și flora – printre altele reptilelor protejate și a păsărilor din cuiburile lor. Lângă lac au fost plantate, în comun cu locuitorii satului, soiuri de lemnoase indigene: plop negru, salcie albă, frasin, arin negru.

Rákócziújfalu: apele de suprafață în exces nu sunt risipite

Pentru localitatea Rákócziújfalu de lângă Tisa mediană, problemele de gestiune a apei, caracteristice pentru întreaga câmpie maghiară („Alföld”), sunt tot mai grave. Numărul orelor cu soare este mare, de aceea evaporația potențială depășește cu mult cantitatea corespunzătoare precipitației anuale: de fapt este regiunea cu uscăciunea cea mai mare a țării. Totodată, apele de suprafață, provenite din topirea zăpezii sau din ploi, care acoperă suprafețe mari de ogoare, cauzează agricultorilor multă bătaie de cap. Lacul de acumulare realizat din investiția autogovernării oferă soluție pentru ambele probleme prin dirijarea apei risipite, drenate până acum în Tisa, în timpul abundenței de apă din primăvară, printr-un canal pentru apele de suprafață spre un biotop acvatic, format la un loc mai adânc de lângă localitate. Pe acest canal se va construi o ecluză reglabilă, astfel uscăciunea va fi simțită mai târziu chiar și pe câmpurile mai îndepărtate. Iar dacă nu cade zăpadă din cauza schimbării climatice, astfel nu va fi abundență de apă în timpul primăverii, cum s-a întâmplat și în acest an, în lacul artificial mic se poate aduce apă dintr-un eleșteu din apropiere, unde apa poate fi înlocuită din Tisa, în perioadele cu nivel de apă înalt în râu.

Ruzsa: chiar și apa uzată este o valoare

În localitatea Ruzsa, din regiunea numită „Homokhátság”, apa a devenit o comoară rară. În acest peisaj tot mai uscat, chiar și canalele de drenare a apelor de suprafață sunt goale de multe ani încoace. În această localitate, oamenii trebuie să lupte cu lipsa apelor de suprafață, precum și cu scăderea apelor subterane, fenomen îngreunat cu clima tot mai caldă și uscată. În această situație, fiecare picătură de apă are însemnătate: apa purificată ieșită din stația de epurare a apelor, în medie 150 m³ pe zi, precum și apa tehnologică de 10–20 m³ pe zi scursă din stația de purificare nouă pentru apa potabilă, constituie o resursă valoroasă. În cadrul

proiectului LIFE, soluția ar fi reținerea ambelor surse. Apele gri nu vor mai fi lăsate să scurgă în canal, ci vor fi adunate într-un lac mic, iar după transmisia lor într-un al doilea bazin, vor fi lăsate să se infiltreze în sol. În plus, într-un canal mai mic, pentru drenarea apelor de suprafață, vor fi construite dispozitive de închidere din lemn, pentru a dirija apa spre pășuna de pe mal, dacă totuși ar interveni o perioadă cu mai multe precipitații, în loc ca apa să părăsească zona.

Tiszatarján: gestiune de peisaj în zona de inundație

Localitatea Tiszatarján aparține de zonei de inundație „Borsod”, soarta sa este strâns legată de Tisa. În urma regularizării râului, în zona de inundație s-au răspândit plantele invadatoare (de ex. salcâmului-mic), și anume ca urmare a drenării biotopurilor acvatice, a răspândirii economiei agricole în zonă, datorită efectului uscăciunii tot mai mari, precum și din cauza restrângerii creșterii animalelor. Cu câțiva ani mai înainte, în cooperare cu WWF Ungaria, în această localitate am realizat un model de economie durabil pentru zone de inundație, care a însemnat și soluție pentru reprimarea salcâmului-mic. Pe o parte a suprafeței curățate de vegetația invadatoare, pasc vite gri și bivoli. Însă din cauza schimbării climatice, chiar și lacurile formate în gropile de exploatare a nisipului și pietrișului, constituind biotopul bivolilor în timpul anilor uscați, au devenit aproape goale. În interesul măririi cantității apelor de reținut, gropile au fost amplificate acum cu un nou bazin, iar la maluri au fost formate taluzuri naturale. În cadrul proiectului a fost construit și o punte, de unde vizitatorii vor putea observa bivoli de aproape. În curând se va deschide și poteca educativă „Vízibivaly” (bivol), care va însemna atracție ecoturistică puternică și va putea fi vizitată liber.

